

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

доцент _____ Ігор ГЕРУШ

“ 24 ” _____ 2021 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни

«Охорона праці в галузі та безпека життєдіяльності»

Галузь знань _____ 22 Охорона здоров'я _____
(код і назва галузі знань)

Спеціальність _____ 226 «Фармація, промислова фармація» _____
(код і назва спеціальності)

Освітній ступінь _____ молодший бакалавр _____
(магістр, бакалавр, молодший бакалавр)

Курс навчання _____ 1 _____

Форма навчання _____ заочна _____
(денна, заочна, дистанційна)

Кафедра _____ гігієни та екології _____
(назва кафедри)

Схвалено на методичній нараді кафедри гігієни та екології «25» серпня 2021 року (протокол № 1).

Завідувач кафедри

_____

Леонід ВЛАСИК

Схвалено предметною (цикловою) комісією з природничо-наукових дисциплін «25» серпня 2021 року (протокол № 1).

Голова предметної (циклової) комісії з природничо-наукових дисциплін

_____

Катерина КУПЧАНКО

Чернівці – 2021

_____

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	гігієни та екології
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Грачова Тамара Іванівна –доцент кафедри, кандидат медичних наук Hrachova.Tamara@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://sites.google.com/a/bsmu.edu.ua/hygiene/
Веб-сайт кафедри	https://sites.google.com/a/bsmu.edu.ua/hygiene/
E-mail	hygiene@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, вул. Федьковича, 16
Контактний телефон	(0372) 57-09-77

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	нормативна
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Лекції	10
Практичні заняття	10
Самостійна робота	70
Вид заключного контролю	залік

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Охорона праці в галузі та безпека життєдіяльності – дисципліна, яка вивчає загальні закономірності виникнення і розвитку небезпечних та надзвичайних ситуацій, їх властивостей, можливий вплив на життя і здоров'я людини, заходи їх ліквідації і запобігання їм, захист людей та навколишнього середовища, передбачати наслідки порушень валеологічних основ формування здорового способу життя та їх вплив на безпеку життєдіяльності людини.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-u-vdnz-u-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukcziya-shhodo-ocziyuvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);

- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркових дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyz_vybirkovi_dyscopyliny_2020.pdf);
- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovir-dodatok.doc>).

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
Анатомія з основами фізіології	Основи мікробіології, гігієни та екології
Ботаніка	Фармакологія
Неорганічна хімія	

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

6.1. Мета викладання навчальної дисципліни – формування у студента теоретичних і практичних знань, необхідних майбутньому фахівцю, а також виховання культури безпеки для забезпечення ефективного управління охороною праці у медичній галузі, створення сприятливих умов виробничого середовища і безпеки праці згідно з чинними законодавчими та нормативно-правовими актами для реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я фармацевтичних працівників.

6.2. Завдання: забезпечення збереження життя, здоров'я і працездатності фармацевтичних працівників у виробничих умовах шляхом застосування комплексу законодавчих, організаційних, інженерно-технічних, санітарно-гігієнічних, лікувально-профілактичних та інших заходів, виховання морально-етичних цінностей, спрямованих

на профілактику виробничого травматизму та виникнення професійних і виробничо обумовлених захворювань.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

7.1.інтегральні:

Здатність розв'язувати у процесі навчання типові спеціалізовані завдання та ситуаційні задачі, які передбачають застосування положень і методів відповідної науки. Критично осмислювати та вирішувати практичні проблеми у професійній діяльності, правильно формувати судження та зрозуміло доносити власні знання і висновки з обґрунтуванням для фахової та нефахової аудиторії.

7.2.загальні:

ЗК 1.Здатність застосовувати одержані знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10.Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

ЗК 11.Навики здійснення безпечної діяльності та охорони навколишнього середовища, розуміння необхідності та дотримання правил безпеки життєдіяльності.

ЗК 12.Дотримання та пропагування здорового способу життя.

7.3.спеціальні (фахові, предметні):

ФК 1. Здатність використовувати законодавчу, нормативно-правову бази України та дотримуватися вимог належних практик щодо здійснення професійної діяльності.

ФК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність згідно з вимогами санітарно-епідемічного режиму, охорони праці, техніки безпеки та протипожежної безпеки.

ФК 3.Здатність проводити інформативну та санітарно-просвітницьку роботу серед населення.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

Загальні результати навчання:

ПРЗ 1. Знання структури сучасної системи охорони здоров'я України; основ законодавства в системі охорони здоров'я та основних нормативно-правових документів, що регламентують фармацевтичну діяльність.

ПРЗ 5. Здатність застосовувати знання щодо забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів; основ безпеки життєдіяльності та охорони праці.

Фахові результати навчання:

ПРФ 2. Використовувати набуті знання та практичні навички в сфері професійної діяльності.

ПРФ 3. Дотримуватися фармацевтичного порядку і санітарно-протиепідемічного режиму аптечних закладів; виробничої санітарії та охорони навколишнього середовища; основ безпеки життєдіяльності та охорони праці.

ПРФ 11. Проводити санітарно-освітню та інформаційну роботу серед населення та медичних працівників.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

8.1. Знати: основні теоретичні обґрунтування безпеки трудового процесу; чинні нормативно-правові акти в галузі безпеки життєдіяльності; основи організації та управління в галузі охорони праці зв'язок між станом здоров'я працюючих та впливом шкідливих і небезпечних виробничих факторів; вимоги до забезпечення охорони праці фармацевтичного персоналу в сучасних умовах; основні принципові підходи (стратегію) до забезпечення безпеки праці в аптечних закладах.

8.2. Вміти: робити висновки про наявність впливу шкідливих та небезпечних виробничих факторів на організм фармацевтичних працівників; обґрунтовувати проведення профілактичних заходів з охорони праці у відповідності до основ чинного законодавства України; планувати заходи по дотриманню здорового способу життя, особистої гігієни та впроваджувати їх в практику охорони здоров'я; узгоджувати плани проведення профілактичних заходів з охорони праці із планами розвитку територіальних, адміністративних та виробничих одиниць; аналізувати й оцінювати небезпечні та шкідливі виробничі фактори для життя, здоров'я і професійної діяльності ситуації та самостійно приймати рішення про вжиття термінових заходів.

8.3. Демонструвати: уміння розробляти профілактичні заходи на підставі даних про зв'язок між станом навколишнього середовища та станом здоров'я певного контингенту; уміння заповнення основних форм документів з питань розслідування нещасних випадків та професійних захворювань; виявляти групи ризику, території ризику, час ризику, фактори ризику; проводити оцінку впливу соціально-економічних та біологічних детермінант на здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин, 3,0 кредити ЄКТС.

Програма навчальної дисципліни «**Охорона праці в галузі та безпека життєдіяльності**» структурована і представлена одним модулем, який містить три змістових модулі відповідно до вимог розробки навчальних програм навчальних дисциплін.

- Змістовий модуль 1. «Загальні питання охорони праці».
- Змістовий модуль 2. «Особливості умов праці у фармацевтичній галузі».
- Змістовий модуль 3. «Безпека життєдіяльності».

Видами навчальної діяльності студентів, згідно з навчальним планом є: а) лекції; б) практичні заняття; в) самостійна робота студентів. Тематичні плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи забезпечують вивчення усіх тем, що входять до складу модулю.

Змістовий модуль 1. «ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ»

Тема 1. Правові основи охорони праці.

Основні терміни та визначення в галузі охорони праці. Основні законодавчі акти про охорону праці в галузі: Закони України «Про охорону праці», «Про лікарські засоби», «Про охорону здоров'я», «Про пожежну безпеку», «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення», «Про стандартизацію та сертифікацію», «Правила організації виробництва і контролю якості лікарських засобів» (GMP) МР).

Нормативні акти з охорони праці.

Правові основи охорони праці. Права й обов'язки громадян з охорони праці.

Колективний та трудовий договори як відображення законодавства з охорони праці. Укладання трудової угоди за специфікою видів робіт та особливостями функціональних обов'язків. Регулювання питань охорони праці у колективному договорі.

Охорона праці жінок, підлітків та інвалідів.

Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці. Органи державного нагляду за охороною праці, їх основні права та повноваження. Відповідальність за порушення законодавства щодо охорони праці.

Тема 2. Організаційні основи охорони праці.

Державне управління охороною праці. Державна служба України з питань праці, її структура та функції.

Міжнародні стандарти управління охороною праці. Охорона праці як невід'ємна складова соціальної відповідальності.

Служба охорони праці, її структура, чисельність, основні завдання і функції. Права і обов'язки працівників служби охорони праці. Комісія з питань охорони праці, основні завдання та напрямки роботи. Планування заходів з охорони праці. Облік і аналіз

показників охорони праці. Плани локалізації і ліквідації аварійних ситуацій й аварій. Принципи організації, види навчання та перевірка знань з питань охорони праці. Інструктажі з питань охорони праці, їх види. Порядок розробки інструкцій з охорони праці. Порядок допуску на роботу.

Стимулювання роботи з охорони праці.

Змістовий модуль 2. «ОСОБЛИВОСТІ УМОВ ПРАЦІ У ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ ГАЛУЗІ»

Тема 3. Умови праці та їх аналіз.

Загальна характеристика та класифікація умов праці. Вимоги до умов праці. Методика аналізу умов праці. Атестація та паспортизація робочих місць. Пільги та компенсації за несприятливі умови праці.

Звітність підприємств і організацій з питань охорони праці.

Тема 4. Нещасні випадки, професійні захворювання, та аварії на виробництві.

Причини нещасних випадків і професійних захворювань, їх класифікація. Порядок розслідування нещасних випадків. Розслідування випадків хронічних професійних захворювань і отруєнь. Основні заходи щодо запобігання нещасним випадкам і професійним захворюванням.

Розслідування й облік аварій. Ідентифікація об'єктів підвищеної небезпеки.

Відшкодування шкоди потерпілому на виробництві.

Тема 5. Пожежна безпека під час виробництва лікарських.

Умови виникнення горючого середовища. Характеристики пожежо-вибухонебезпечності речовин і матеріалів. Оцінка вибухо-пожежонебезпечності об'єкта.

Категорії приміщень за вибухопожежною небезпекою. Класифікація пожежо- та вибухонебезпечних зон. Класифікація будівельних матеріалів і конструкцій залежно від займання та вогнетривкості.

Правила пожежної безпеки на фармацевтичних підприємствах. Засоби та методи гасіння пожеж. Вогнегасні речовини. Засоби первинного пожежогасіння. Стационарні устаткування та пристрої пожежогасіння. Інструкції з пожежної безпеки.

Тема 6. Санітарія та гігієна праці фармацевтичного працівника.

Виробниче середовище і фактори, що його формують. Гігієнічне нормування виробничих факторів. Вплив факторів виробничого середовища на здоров'я працюючих.

Загальні вимоги до режиму праці та відпочинку. Підвищення опірності організму дії шкідливих виробничих факторів

Змістовий модуль 3. «БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ»

Тема 7. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності

Предмет «Безпека життєдіяльності». Основні завдання предмета. Аксиома про потенційну небезпеку. Класифікація небезпек.

Концепція ризику. Керування ризиком. Принципи визначення припустимого рівня негативних факторів стосовно здоров'я людини.

Принципи і методи забезпечення безпеки життєдіяльності людини.

Основи керування безпекою життєдіяльності. Системний аналіз безпеки життєдіяльності.

Правове забезпечення безпеки життєдіяльності людини.

Тема 8. Людина в системі «людина ↗ зовнішнє середовище».

Людина, як біоенергетична система. Єдність біологічних систем організму людини. Фактори, що забезпечують здоров'я людини.

Функціональні системи організму людини в забезпеченні його безпеки життєдіяльності. Захисні функції організму людини.

Роль рецепторів і аналізаторів організму людини в оцінці факторів системи «людина – середовище існування». Закон Вебера-Фехнера.

Психологічні фактори, що визначають особисту безпеку людини. Психофізіологічний стан організму. Залежність стану організму від зовнішніх подразників. Раціональні режими праці і відпочинку.

Тема 9. Значення зовнішньогосередовища в системі «людина — зовнішнєсередовище».

Зовнішнєсередовище і середовище життєдіяльності людини. Класифікація і характеристики середовища життєдіяльності людини.

Класифікація і характеристика негативних факторів зовнішньогосередовища людини. Фізичні негативні фактори.

Негативні фактори енергетичного походження. Хімічні негативні фактори.

Біологічні антропогенні негативні фактори. Психофізичні негативні фактори.

Соціальні небезпеки. Методи і засоби захисту людини.

Особливості стану екологічної безпеки України. Комплексна оцінка ризику впливу антропогенних факторів на безпеку та здоров'я людини.

Тема 10. Забезпечення безпеки життєдіяльності людини.

Здоров'я людини як медико-біологічна та соціальна категорія. Духовний, психічний, фізичний, соціальний аспекти здоров'я людини.

Здоров'я і патологія. Валеологія та санологія, визначення, сутність і предмет їх вивчення. Показники індивідуального здоров'я людини. Фактори, що забезпечують стабільність здоров'я. Фактори ризику та групи ризику.

Поняття про спосіб життя, його особливості у сучасних умовах. Оздоровчі традиційні і нетрадиційні системи, методи оздоровлення. Способи загартування організму.

Механізм шкідливого впливу на організм людини алкоголю, тютюнопаління і наркотиків. Загроза особистій та суспільній життєдіяльності при їх вживанні. Методи боротьби із шкідливими звичками.

Тема 11. Безпека харчування як складова безпечної життєдіяльності людини.

Вплив харчування на життєдіяльність людини. Вимоги до якості і безпеки харчових продуктів. Харчові добавки як можливі забруднювачі.

Наслідки забруднення харчових продуктів пестицидами. Стимулятори росту та інші хімічні речовини, що застосовуються в сільському господарстві. Генетично модифіковані продукти та їх небезпека для здоров'я людини. Радіонукліди у харчових продуктах. Харчування в умовах радіаційного забруднення.

Токсичні речовини у продуктах харчування: допустимі фонові залишки, максимально допустимий рівень залишків у харчових продуктах. Методика зменшення кількості речовин-забруднювачів у харчових продуктах.

Тема 12. Небезпечні інфекційні захворювання у роботі фармацевтичного працівника.

Поняття про небезпечні інфекційні захворювання. Карантин. Обсервація.

Вірусний гепатит і можливість потрапляння його збудників у організм фармацевтичного працівника. Профілактика інфікування вірусами гепатиту та інфікування при контакті з біологічними матеріалами хворого на гепатит.

Туберкульоз та його розповсюдженість в Україні та світі.

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Кількість годин	ІНДЗ.
--	-----------------	-------

Назви змістових модулів і тем	Усього	у тому числі				СРС	
		Аудиторні			СРС		
		Лекції	Практ. заняття	Семіна р. заняття			
1	2	3	4	5	6	7	
МОДУЛЬ 1 «ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ»							
<i>Змістовий модуль 1 «Загальні питання охорони праці»</i>							
<i>Тема 1.</i> Правові та організаційні основи охорони праці	8	2	-	-	6		
<i>Змістовий модуль 2 «Особливості умов праці у фармацевтичній галузі»</i>							
<i>Тема 2.</i> Умови праці та їх аналіз.	9	2	1	-	6		
<i>Тема 3.</i> Нещасні випадки, професійні захворювання та аварії на виробництві	7		1		6		
<i>Тема 4.</i> Пожежна безпека під час виробництва лікарських засобів.	7		-	-	7		
<i>Тема 5.</i> Санітарія та гігієна праці фармацевтичного працівника.	10	2	2	-	6		
<i>Змістовий модуль 3 «Безпека життєдіяльності»</i>							
<i>Тема 6.</i> Теоретичні основи безпеки життєдіяльності.	8	2	-		6		
<i>Тема 7.</i> Людина в системі «людина – зовнішнє середовище».	7		1	-	6		
<i>Тема 8.</i> Значення зовнішнього середовища в системі «людина – зовнішнє середовище».	8		1	-	7		
<i>Тема 9.</i> Забезпечення безпеки життєдіяльності.	8	2	-	-	6		
<i>Тема 10.</i> Безпека харчування як складова безпечної життєдіяльності людини.	9	-	2	-	7		
<i>Тема 11.</i> Небезпечні інфекційні захворювання у роботі фармацевтичного працівника.	7		-	-	7		
<i>Тема 12.</i> Підсумковий модульний контроль.	2	-	2	-	-		
Усього годин	90	10	10	-	70		

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ п/п	Тема лекції	К-ть годин
1.	Правові та організаційні основи охорони праці	2
2.	Характеристика шкідливих виробничих чинників на фармацевтичних підприємствах та профілактика професійних захворювань	2
3.	Санітарія та гігієна праці фармацевтичного працівника.	2
4.	Теоретичні основи безпеки життєдіяльності	2
5.	Забезпечення безпеки життєдіяльності людини	2
Усього годин		10

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Теми практичних занять	К-сть годин
1.	Умови праці та їх аналіз. Нещасні випадки, професійні захворювання та аварії на	2

	виробництві	
2.	Охорона праці під час виробництва лікарських засобів. Безпека праці під час виконання технологічних процесів.	2
3.	Охорона праці в процесі зберігання лікарських засобів і виробів медичного призначення.	2
4.	Людина в системі «людина – зовнішнє середовище». Значення зовнішнього середовища в системі «людина – зовнішнє середовище».	2
5.	Безпека харчування як складова безпечної життєдіяльності	2
Усього годин		10

13. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Тема	К-ть год
1.	Особливості стану екологічної безпеки України	5
2.	Традиційні і нетрадиційні методи оздоровлення	4
3.	Здоровий спосіб життя та профілактика шкідливих звичок, наркоманій та токсикоманій.	4
4.	Генетично модифіковані продукти та їх небезпека для здоров'я людини	4
5.	Харчові добавки як можливі забруднювачі	4
6.	Нормативно-правові акти з охорони праці (НПАОП): визначення, основні вимоги та ознаки. Структура НПАОП. Реєстр НПАОП.	4
7.	Національні стандарти України з охорони праці. Система стандартів безпеки праці (ССБП). Санітарні, будівельні норми, інші загальнодержавні документи з охорони праці.	5
8.	Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці в Україні. Органи державного нагляду за охороною праці, їх основні повноваження і права.	5
9.	Громадський контроль за дотриманням законодавства про охорону праці.	4
10.	Вимоги техніки безпеки при організації роботи в аптечних закладах.	5
11.	Робота з ємкостями під тиском (автоклави), зі склом та приладами зі скла.	4
12.	Трудова дисципліна. Внутрішній розпорядок. Заходи адміністративної та дисциплінарної відповідальності за порушення охорони праці.	5
13.	Охорона праці жінок, підлітків, інвалідів	4
14.	Вимоги до засобів індивідуального захисту і робочого одягу фармацевтичних матеріалів.	4
15.	Пожежна профілактика при проектуванні експлуатації фармацевтичних закладів та обладнання. Показники вибухопожежонебезпечних властивостей матеріалів і речовин. Категорії приміщень за вибухопожежонебезпечністю. Класифікація вибухобезпечних та пожежонебезпечних приміщень з он. Вогнестійкість будівельних конструкцій і матеріалів.	5
16.	Електробезпека. Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом. Умови ураження людини електричним струмом. Безпечна експлуатація електроустановок: електрозахисні засоби і заходи.	4
Всього:		70

14. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

- Участь у наукових конференціях.

- Публікація доповідей у вигляді тез та статей у періодичній науковій пресі (журнали, збірники наукових праць).
- Написання рефератів

15. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ЗАПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

НЕ ПЕРЕДБАЧЕНО

16. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

НЕ ПЕРЕДБАЧЕНО

17. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

Контроль успішності та якості підготовки студентів розподіляється на поточний та підсумковий.

Поточний контроль здійснюється на практичних заняттях у вигляді усного опитування, розв'язуванні ситуаційних задач, тестового контролю, виконання контрольних робіт.

Підсумковий контроль підготовки студентів здійснюється після закінчення вивчення дисципліни у вигляді заліку.

Форми контролю і система оцінювання навчальної діяльності студентів розроблено відповідно до вимог галузевої програми з дисципліни, закону України «Про вищу освіту», наказів МОН України від 16.10.2009 № 943 «Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи», «Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитної – трансферної системи організації навчального процесу» (лист МОЗ України від 15.04.2014 №08.01-47/10395).

Вивчення навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі та безпека життєдіяльності» не передбачає окремого навчального заняття для приймання заліку.

18. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА З ДИСЦИПЛІНИ

Під час оцінювання студент отримує оцінку *«зараховано»*, якщо він виконав всі види робіт, передбачених робочою навчальною програмою з дисципліни, відвідав всі навчальні заняття – лекції, практичні заняття, визначені тематичним планом з відповідної дисципліни (при наявності пропусків – своєчасно їх відпрацював), набрав загальну кількість балів при вивченні навчальної дисципліни *не меншу, ніж 120*.

Студент отримує оцінку *«не зараховано»*, якщо студент має невідпрацьовані пропуски навчальних занять (практичних та лекцій) і кількість балів за поточний контроль менша ніж мінімальна.

Оцінка «зараховано» і «не зараховано» вноситься викладачем до залікової відомості (Форма № Н-5. 03-3), «Індивідуального навчального плану студента», «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів» та «Залікової книжки».

Залікова відомість надається до деканату в день проведення заліку або наступного дня.

Студенту, який отримав оцінку «не зараховано» декан факультету видає направлення на ліквідацію академічної заборгованості з дисципліни.

Відпрацювання занять і підвищення балів студентами за направленням деканату повинно відбуватись в установленому порядку під час відпрацювань за графіком кафедри. Після відпрацювань пропущених занять деканат повинен видати студенту залікову відомість, в яку викладач вносить відмітку про складання заліку.

Отримання оцінки «зараховано» з семестрових дисциплін, викладання яких закінчується заліком, є обов'язковою умовою перевodu студента на наступний семестр (рік) навчання.

СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Номер модуля кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість оцінюваних тем практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Бали за виконання індивідуального завдання	Мінімальна кількість балів*
			Традиційні оцінки						
			"5"	"4"	"3"	"2"			
Модуль 1 90/3,0	2 (№№ 1-3)	5	40	30	24	0	-	120	

Максимальна кількість балів (200 балів), яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5» – 40 балів × 5 тем=200.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент при вивченні дисципліни, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «3» – 24 бали ×5 тем = 120. Отримання мінімальної кількості балів (120) за модуль є обов'язковою умовою для виставлення оцінки «зараховано».

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

19.1.Базова

1. Охорона праці в галузі: навчальний посібник / Масікевич Ю.Г., Жуковський О.М., Візнюк І.Д. та ін. – Чернівці БДМУ, 2019 – 259 с. Іл.
2. Охорона праці у фармацевтичній галузі: навчальний посібник / О.В.Жуковіна, О.І.Зайцев, О.І.Жуковін, Г.А.Грецька – К.: Медицина, 2009. – 432 с.
3. Безпека життєдіяльності, основи охорони праці: навч. посіб./О.П. Яворовський, В.М. Шевцова, В.І. Зенкіна та ін. за заг. ред. О.П. Яворовського.- К.: ВСВ «Медицина», 2015.-288с.
4. Безпека життєдіяльності. Основи охорони праці в медицині та фармації. Навчальний посібник. /Л.І.Власик, О.М.Жуковський, І.Д.Візнюк та ін.. - Чернівці: Мед.університет, 2015. – 251 с.
5. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник / [Масікевич Ю.Г., О.М.Жуковський, І.Д.Візнюк та ін.]. - Чернівці: Мед.університет, 2018. – 251 с.

19.2. Додаткова

1. Безпека життєдіяльності, основи охорони праці: навч. посіб./О.П. Яворовський, В.М. Шевцова, В.І. Зенкіна та ін. за заг. ред. О.П. Яворовського.- К.: ВСВ «Медицина», 2015.-288с.
2. Гігієна та охорона праці медичних працівників. Навч. посіб. / За ред. В.Ф. Москаленка, О.П. Яворовського.- К.: «Медицина», 2009.-176 с.
3. Навчально-методичні матеріали до практичних занять та самостійної роботи із охорони праці в галузі / Ю.Г. Масікевич, О.М. Жуковський, І.Д. Візнюк. - Електронний навчально-методичний посібник.- Чернівці: БДМУ, 2015.
- 4.Основи охорони праці та охорона праці в галузі (навчально-методичні матеріали до практичних занять) / [Ю.Г. Масікевич, І.Д. Візнюк, О.М. Жуковський та ін.]. Навчально-методичний посібник.- Чернівці: Мед університет, 2016.- 189 с.
5. Зеркалов Д.В. Безпекапраці в медичних закладах. Довідковий посібник. — К.: Основа, 2011. — 695 с.

19.3. Нормативно-правові акти

1. Конституція України (1996). зі змінами №11-р/2019 від 02.12.2019 <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Кодекс законів про працю України. Закон №322-VIII від 10.12.71 зі змінами №1401-IX від 15.04.2021, ВВР, 2021, № 27, ст.230 [https:// zakon.rada.gov.ua](https://zakon.rada.gov.ua)

3. «Кодекс цивільного захисту України», 2012, зі змінами №720-IX від 17.06.2020, ВВР, 2020, № 47, ст.408 [https:// zakon.rada.gov.ua](https://zakon.rada.gov.ua)
4. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.92 зі змінами №1213-IX від 04.02.2021, ВВР, 2021, № 20, ст.178 <https:// zakon.rada.gov.ua>
5. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності», 1994, зі змінами №1217-IX від 05.02.2021, ВВР, 2021, №19, ст.171 <https:// zakon.rada.gov.ua>
6. Закон України «Про колективні договори та угоди» № 1874 від 24.12.95 зі змінами №341-IX від 05.12.2019, ВВР, 2019, 2020, № 13, ст.68 <https:// zakon.rada.gov.ua>
7. Постанова ВРУ «Про введення в дію Основ законодавства України про охорону здоров'я» (1993)
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2001 № 790 “Програма профілактики ВІЛ-інфекції в Україні”.
9. Указ Президента України № 643/2001 “Національна програма боротьби із захворюваністю на туберкульоз”.
10. Наказ МОЗ України від 21.05.2007 №246 «Про затвердження Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій».
11. НАОП 9.1.50-3.01-88 (НПАОП 85.0-3.01-88) “Галузеві норми безплатної видачі спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту, а також норм санітарного одягу і санітарного взуття працівникам установ, підприємств і організацій системи охорони здоров'я”.
12. Васильчик М.В. Збірник нормативних документів з безпеки життєдіяльності / Васильчик М.В., Медвідь М.К., Сачков Л.С. – К.: Фенікс, 2000. – 896 с.

19.4. Інформаційні інтернет ресурси

1. <http://www.president.gov.ua/> Офіційне інтернет-представництво Президента України
2. <http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.
3. <http://www.mns.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України.
4. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
5. <http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
6. <http://www.iacis.ru> - Офіційний сайт Межпарламентської Ассамблеї держав-учасників Содружества Независимих Государств (МПА СНГ).
7. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
8. <http://www.dsp.gov.ua/> Державна служба України з питань праці. Офіційний сайт.
9. <http://moodle.bsmu.edu.ua/> - Сервер дистанційного навчання БДМУ.

УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

Грачова Тамара Іванівна – доцент кафедри, кандидат медичних наук